

Note 5 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Finansdepartementet fastsatte 22. august 2014 endringer i forskrifter om kapitalkrav med virkning fra 30. september 2014. Gjennom forskriftsendringene er gjeldende norsk regelverk tilpasset EUs nye kapitalkravsregelverk (CRR/CRD IV-regelverket). Dette regelverket er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtalen, men de viktigste bestemmelsene er tatt inn i finansforetaksloven og verdipapirhandeloven. Lovverket trådte i kraft fra første juli 2013, og innebærer at minstekrav til ren kjernekapital vil øke gradvis frem til første juli 2016.

Per 31. desember 2015 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og motsyklisk buffer 1,0 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 11,0 prosent. Motsyklisk buffer er varslet økt til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni 2016.

SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. I 2015 fikk morbanken tillatelse til å benytte Avansert IRB for de foretaksporteføljene som tidligere ble rapportert etter grunnleggende IRB-metode.

SpareBank 1 SMN har i 2015 gjennomgått intensjonen på obligasjonsporteføljene og med bakgrunn i dette reklassifisert enkelte porteføljer fra handelsportefølje til bankportefølje. Dette reflekteres i redusert gjeldsrisiko og økt kredittrisiko på standardmetode.

I forbindelse med endrede krav til betingelsene for fondsobligasjoner, vil de fondsobligasjonene som ikke tilfredsstillter de nye kravene over tid ikke kunne telle med som øvrig kjernekapital. Obligasjonene vil være gjenstand for en nedtrapping med 30 prosent i 2015 og 10 prosent deretter. SpareBank 1 SMN hadde per 31. desember 2015 450 millioner kroner i fondsobligasjoner som vil være gjenstand for nedtrapping. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens rene kjernekapitaldekning faller under 5,125 prosent.

Morbanken beregner kapitalkrav vedrørende operasjonell risiko etter sjablongmetoden. Datterselskaper beregnes etter basismetoden.

Morbank			Konsern	
31.12.14	31.12.15	(mill. kr)	31.12.15	31.12.14
2.597	2.597	Eierandelskapital	2.597	2.597
-0	-0	Egenbeholdning eierandelskapital	-21	-0
895	895	Overkursfond	895	895
3.122	3.790	Utjevningfond	3.790	3.122
3.619	4.105	Grunnfondskapital	4.105	3.619
292	292	Avsatt utbytte	292	292
160	40	Avsatt gaver	40	160
139	279	Fond for urealiserte gevinster	290	148
-	-	Annen egenkapital	1.597	1.620
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser	318	72
10.824	11.998	Sum balanseført egenkapital	13.904	12.524
-447	-447	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-662	-566
-	-	Andel av fond for urealiserte gevinster i tilknyttede selskap	264	120
-452	-332	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-332	-452
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-318	-72
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	132	35
-4	-93	Overfinansiering pensjonsforpliktelse	-43	-
-31	-33	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-55	-45
-325	-164	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-239	-419
-	-	Direkte, indirekte og syntetiske investeringer i selskaper i finansiell sektor	-458	-451
9.565	10.928	Sum ren kjernekapital	12.192	10.674
1.449	950	Hybridkapital	1.310	1.716
-	495	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	495	-
-	-	Direkte, indirekte og syntetiske investeringer i selskaper i finansiell sektor	-9	-9
11.014	12.373	Sum kjernekapital	13.988	12.382

		Tilleggs kapital utover kjerne kapital		
1.906	1.000	Ansvarlig kapital	1.647	2.598
-	786	Ansvarlig låne kapital omfattet av overgangsbestemmelser	786	-
-43	-43	Direkte, indirekte og syntetiske investeringer i selskaper i finansiell sektor	-43	-43
1.864	1.743	Sum tilleggs kapital	2.390	2.555
12.878	14.116	Netto ansvarlig kapital	16.378	14.937
		Minimumskrav ansvarlig kapital		
1.632	1.027	Engasjement med spesialiserte foretak	1.213	1.887
1.331	1.049	Engasjement med øvrige foretak	1.105	1.371
829	1.093	Engasjement med massemarked eiendom	1.557	1.280
149	157	Engasjement med massemarked SMB	167	159
49	38	Engasjement med massemarked øvrig	40	51
1.111	1.221	Egen kapitalposisjoner IRB	0	0
5.102	4.585	Sum kredittrisiko IRB	4.082	4.748
397	64	Gjeldsrisiko	64	397
-	-	Egen kapitalrisiko	10	1
-	-	Valutarisiko	-	0
292	316	Operasjonell risiko	457	416
849	922	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	1.805	1.971
42	53	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	106	92
-	-	Overgangsordning	634	-
6.682	5.939	Minimumskrav ansvarlig kapital	7.157	7.625
83.523	74.243	Beregningsgrunnlag	89.465	95.317
3.759	3.341	Minimumskrav ren kjerne kapital, 4,5 prosent	4.026	4.289
		Bufferkrav		
2.088	1.856	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.237	2.383
2.506	2.227	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent	2.684	2.860
	742	Motsykliskbuffer, 1,0 prosent	895	
4.594	4.826	Sum bufferkrav til ren kjerne kapital	5.815	5.242
1.212	2.761	Tilgjengelig ren kjerne kapital etter bufferkrav	2.351	1.143
		Kapitaldekning		
11,5 %	14,7 %	Ren kjerne kapitaldekning	13,6 %	11,2 %
13,2 %	16,7 %	Kjerne kapitaldekning	15,6 %	13,0 %
15,4 %	19,0 %	Kapitaldekning	18,3 %	15,7 %
8,3 %	9,1 %	Uvektet kjerne kapitalandel	6,7 %	6,0 %